

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Helybeli árlatban havi, előrefizetve 4 forint.
Egyes évre 48 fr. — kr.
Fél évre 24 — „
Száraz évre 90 „

Egyes szám ára 4 fr.
Külföldi és külföldi utasoknak és
Gazdagok, kőműveseknek és
Gazdagok, kőműveseknek és

Bemutatott levelek nem
fogadják el.

BRASSÓ

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI LAP.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

HIRDETÉSEK: Brassóban a kiadóhivatalban Kolozsvárca 26. sz. a. — Budapest: Eckstein Bernát, Goldberger A. V. Mész Á., Schwarz Gy. — Bécsben: Danneberg J. Haassteiner és Vogler, Schalk Henric — Berlinben: Mosse Rudolf, Frankfurt: Dabbe G. L. és Társa. — Hamburgban: Károly és Liebmann úr hirdetőirodájában.

Szerkesztői iroda.

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők:
Brassó, Kolozsvárca 26. sz. a.

Felelős szerkesztő.

Rozsónai János
Főmunkatárs
Dr. Létmányi János

Kiadóhivatal.

hová az előfizetési és hirdetői díjak kifizendők:
Brassó, Kolozsvárca 26. sz. a.

A szentesítés előtt.

Brassó, nov. 21.

(-s.) Az a legnagyobb hiánya és akadály a mi államiságunk konszolidációjára, hogy felekezeti, nemzeti, sőt osztálybeli különbségek többé-kevésbé szétválasztott állapotban tartják nemzetünket. Ezek a különbségek széthúzó, centrifugális hatásukat persze sokkal nagyobb erővel gyakorolják, semhogy az az egységes, tömörítő állami erőnek hátrányára ne válne. Ez az oka annak, hogy a nemzeti egység tekintetében még mindig nagyon távol állunk és csak lassu lépésekben közelünk azon — hogy úgy mondjuk — ideál felé, melyet az elméleti politika nemzet-állam nével jelöl, s mely a gyakorlati politikában is örököl fogva egyetlen és leghatásosabb fentartó erjét képezte a nemzetek existenciájának.

Hazánk mostanában készül nagyjelentőségű reformlépéseket tenni, melyek a nemzeti konszolidáció nagy ezülféle hatalmas lökessel közelebb viszik nemzetünket. S mikor az ország közölvényeinek ritkán tapasztalt egyetelmiséggel, tüntető módon foglalt állást a szabadelvű irányzatot megvalósító s a felekezeti különbségeket leromboló egyházpolitikai törvényjavaslatok mellett, ezzel szemben a széthúzó elemek erőfeszítésnek görögös végvonaglásával igyekeznek a nemzeti konszolidáció haladását fékező módjára megkötölni.

A centrifugál és centrípétál erőknek

eme küzdelem még egyre tart, mert a végleges döntés, mely a korona kezébe van téve, ez idő szerint még függőben van. A döntés igaz hogy néhány hét óta késik s e körülmenő a felekezeti visszavonás táborának hívei nem késnek a maguk érdekében felmargyarázni és kiakasztani. Ennek az akciónak legújabb eredményei a székesfehérvári katolikus naggyűlés és annak határozata, melyek a legszelidebb program-pontok mellett, minők az 1867-iki kiegyezéshez való ragaszkodás s a király iránti hűség tanúsítása, valóságos felekezeti forradalmat proklamálnak, minő kifejtik, hogy az egyházpolitikai reformok ellen még szentesítés után is folytatni fogják a legelsőbatti küzdelmet. Ez valóságos lázítás az állam törvényes jogrendje ellen!

Valóban fölülte sajátlatramellő jelenség, hogy különben okos, művelt és törvényiszteelő emberek annyira tévednek székesfehérvári felekezeti fogásokban, hogy tömegeket fanatizálni igyekeznek az állam törvényes jogrendje és azon magasabb nemzeti erők ellen, melyeknek érdekében e jogrend fennáll s melyeket éppen az egyházpolitikai javaslatok oly emulenter szolgálnak.

De bármint is határoztak székesfehérváron és bármint is határozzanak ezután az ultramontán körökben, az miiket legkevésbé sem agaszt, mert sem a magyar népet, sem a koronát nem feltűnik az ultramontánizmus hatásától. A magyar népet politikai józansága és érettsége tartja vissza a fele-

kezeti székesfehérvárig, a korona pedig, miután az előleges felhatalmazást megadta a kormánynak, s miután utóbb ismét a kormányválasztó tavaly ismét módon megoldotta, csak önmagához marad következtetés a reformok szentesítésével, a mi okvetlenül be is fog következni, mielőtt ő Felsége alaposan átneve a javaslatokat (a mi azonban időt igényel), s ezzel a szabadelvűség napja fényes ragyogással egyszerre el fogja osztani a felekezeti szegkedet. És ha ez iránt voltak is kéteyek és aggodalmak, azokat Wekerle Sándor tegnap tett határozott, nyílt és becsületes kijelentéseivel teljesen eloszlatta.

Politikai hírek.

* A székesfehérvári gyűlés és a szentesítés. Napról-napra fokozza az igazgatózat a fölterjesztett három egyházpolitikai törvényjavaslat szentesítésének hosszas elhúzóda. Már egy héttel ezelőtt a budapesti kezdeti ütemmel várta a szentesítést, mely még mindig késik. A vasárnapi székesfehérvári kath. gyűlés még inkább föllengedte a kedélyeket. S már olyan nyilatkozatok is látni hallani, hogy a mik ezen a gyűlésen történtek, nevezetesen a koronával, a királlyal s az uralkodó ház tagjainak nevével való durva korteskedés, bizonyára elmaradt volna, ha a fölterjesztett törvényjavaslatok már szentesítve vannak. Általános az a nézet, hogy a székesfehérvári gyűlésre csak egy válság lehetősége: a minden további késedelem nélkül való szentesítés, s hogy a kormány immens feladata ennek politikai szükségességéről minden halogatás nélkül megközölni a koronát, ha pedig ez nem sikerülne, levonni belőle a kabinete néve a konzervatívizációt.

TÁRCA.

A halott.

Ira: Gay de Maupassant.

Örültén szerettem őt. Miért is szerettem? Nem különös, hogy az egész világon senkit sem látnék egy hét kivételével, nem jár eszünkben csak egy gondolat, szívünkben egy vágy, ajkunkon egy szó, mely kelátnak melyből tör elő, mielőtt a forrás az anyaföldből; egy név csak, melyet mindig és mindennap sütyögve dújnák ki, mintha fölhasználnánk!

Nem akarom szemlélő történetét elmondani. A szemlélő csak egy történet van és az mindig egyforma. Látnam és megértem. Ez az egész. Egy egész, ög, tartottak mézesbetűket. Tekintetben dőm át az időt, megfogtam bájját, okálkálva ruháinak illatát, egy öblövény, megfogva és elvarázsolva mindentől, mi tőle származott, hogy végre már nem tudam, új van-e, vagy napról, előt vagyok-e, vagy halott, hogy a földön járok-e még, vagy a láhól egyebatt?

És meghalt! Miért? Nem tudom, nem képzelhetem el.

Egy egész napon átúta egy ház. Másnap már köhéssel, hogy egy hétig köhögött és aztán

beteg az gyűba fűdött. Hogy aztán mi történt, arra már nem emlékszem.

Orvosok jöttek, orvosságok rendelték és tavoztak. A beteg kezét ögtek a forrósgától, veretjétek homloká lángról, szemét fegyverszarkakú lövektől s arczán szomorúság honolt. Megszólított és ő válaszolt nekem: de arra már nem emlékszem, hogy mit beszéltünk. Mindent elfelejttem. Mindent, mindent. Hisz meghalt! . . .

Még tisztán és érthetően hallom utolsó szavát, az utolsó, halk, nyomott sóhaját. Összetört lehelte apólonjához: „oh! Nagyon jól hallam.

Kivitték a temetőbe és eltemették! Néhány barátunk kísérté ki. Én továbbmentem. Sokáig kóboroltam az utcákon. Kevés időre még visszatértem lakómban, másnap azonban már elvagytam Páris. Csak nem rég tértem ismét vissza.

Kimentem és önkénytelenül a temetőbe tévedtem. Ott lettem sírkövét is, egy lénytelen márványkeresztet, az egyszerű felíratát: „Szeretett, viszont szeretettel és meghalt!”

Itt nyugszik hát a hideg földben, — egy marok hamu. Rettenetes! Hírlomokokat a földhöz szorítva keservesen sírtam

Soká, soká sírtam és még sem vállaltam meg a sírtól. Csak ott szürkületkor jutattam ismét eszembelemmel Hírtelen különös, örült vá-

gyakozás szállt meg; egy kétségbeesett szerelmes vágyakozása. Ez éjt, ez utolsó éjt nála akartam tölteni, hogy kislajam magamat siránjam. De észrevetlek és akkor el kellett volna hagynom a temetőt. Mit tegyek? Csakhoz folyamodtam. Felálltam és ezáltalán ide-oda kóvályogtam a halottak a városban. . . . Mily kiesi és parányi is e város az dőkléhek helyén! És mégis mennyivel számosabb a halottak az előknél! Nekünk magas házak és ág utakra van szükségünk sok, sok helyre a nagy generáció számára, mely egy időben örömet az élőkné, nagy világának, a források vizének és a szél nedvével, a mező gyümölcseivel.

És a halottak ez összes nemének, az emborság egész lépesókának elegendő e kis tér — és nem több! — A föld elnyeli az egy nemzedéket a másik után és a feladés még emlékeket is kifizli. Nyugodjatok békében!

A temető végén, melynek lakossága mindig gyarapodóban van, egyszerre csak egy második, régi, elhagyott temetőt pillantottam meg, a hol a régi elhunytak porlódzanak, kiknek keresztjei már elrohadtak, és a hol tán már holnap a régi helyén új sírokat ásnak. Az egész telve volt vadrózákkal és fekete, magas ciprusokkal: kies korja a gyszak, virulva és tüpöt nyerve a halottak tustestéi . . .

Egyedül voltam, egész egyedül. Egy zú-

